

96ste vergadering

Donderdag 20 juni 1996

Aanvang 10.15 uur

Voorzitter: Weisglas

Tegenwoordig zijn 127 leden, te weten:

Adelmond, Aiking-van Wageningen, Apostolou, Assen, Augusteijn-Esser, Bakker, Beinema, Biesheuvel, Bijleveld-Schouten, Blaauw, Blauw, Van Blerck-Woerdman, Bolkestein, Boogaard, Van den Bos, Van Boxtel, Bremmer, Bukman, V.A.M. van der Burg, Van de Camp, Cherribi, De Cloe, Cornielje, Crone, Dankers, Deetman, Van Dijke, Dijkma, Dittrich, Van den Doel, Doelman-Pel, Duivesteijn, Van Erp, Esselink, Fermina, Gabor, Van Gelder, Van Gijzel, Giskes, De Graaf, Van Heemskerck Pillis-Duvekot, Van Heemst, Heerma, Van der Heijden, Hendriks, Hoekema, Van der Hoeven, Hofstra, Hoogervorst, Ten Hoopen, Huys, Janmaat, Jeekel, De Jong, Jorritsma-van Oosten, Kalsbeek-Jasperse, Keur, Klein Molekamp, Koekkoek, De Koning, Korthals, Lambrechts, Lansink, Leerkes, Leers, Liemburg, Lilipaly, Van der Linden, Marijnissen, Mateman, Middel, Van Middelkoop, Mulder-van Dam, Van Nieuwenhoven, Nijpels-Hezemans, Noorman-den Uyl, Oedayraj Singh Varma, Oudkerk, Van Oven, Passtoors, Van der Ploeg, Poppe, Rehwinkel, Reitsma, Remkes, Van Rey, Rijpstra, Roethof, Van Rooy, Rosenmüller, Rouvoet, Scheltema-de Nie, Schutte, Schuurman, Sipkes, Smits, Soutendijk-van Appeldoorn, Stellingwerf, Sterk, Van der Stoel, Swildens-Rozendaal, Terpstra, Valk, Ter Veer, Te Veldhuis, Verbugt, Verhagen, Versnel-Schmitz, Verspaget, Vliegthart, Van der Vlies, Van Vliet, H. Vos, M.B. Vos, Voûte-Droste, J.M. de Vries, Wallage, Van Walsem, Van Waning, Weisglas, Van Wingerden, Witteveen-Hevinga,

Wolters, Woltjer, Ybema, Van Zijl en Zijlstra,

en mevrouw Schmitz, staatssecretaris van Justitie, en mevrouw Terpstra, staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Van Ardenne-van der Hoeven, wegens bezigheden elders;

M.M. van der Burg, Van Gijzel en Sterk, wegens bezigheden elders, alleen voor de avondvergadering;

Van der Ploeg, wegens bezigheden elders, alleen voor de middagvergadering;

Liemburg, wegens bezigheden elders, alleen voor de middag- en avondvergadering;

Verspaget, wegens verblijf in het buitenland, alleen voor de middag- en avondvergadering.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Regeling van het conflictenrecht inzake de erfopvolging alsmede de vereffening en de verdeling van de nalatenschap, mede in verband met de bekrachtiging van het op 1 augustus 1989 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verdrag inzake het recht dat van toepassing is op erfopvolging (Trb. 1994, 49) (Wet**

conflictenrecht erfopvolging) (23857);

- **het wetsvoorstel Goedkeuring van het op 1 augustus 1989 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verdrag inzake het recht dat van toepassing is op erfopvolging (Trb. 1994, 49) (23863, R1510);**

- **het wetsvoorstel Verlenging van de werking van krachtens de In- en uitvoerwet ten aanzien van de invoer en de uitvoer van goederen gestelde regels (24747).**

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en, na goedkeuring van de onderdelen, zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is **het debat naar aanleiding van een algemeen overleg inzake het kansspelbeleid.**

De **voorzitter**: Zoals de woordvoerders weten, gaat het om het verslag van een algemeen overleg, nadat er niet alleen een algemeen overleg is geweest maar ook een nota-overleg. Dit vormt alle aanleiding om u te beperken tot het indienen van moties, met een heel korte toelichting en, zo nodig, heel korte reacties daarop. Dit ten overvloede.

De beraadslaging wordt geopend.

De heer **Zijlstra** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Bij de speelautomaten heeft de afgelopen jaren een forse sanering plaatsgevonden, zowel naar aantal als naar type. Terecht, want de verslavingsproblematiek was

Zijlstra

buitengewoon groot geworden en specifiek waar het gaat om jongeren.

De inzet van de Partij van de Arbeid is de laatste jaren ook steeds geweest dat je jonge mensen zoveel mogelijk weg moet houden van die apparaten. Daarom zijn wij er ook steeds voorstander van geweest om deze apparaten niet te plaatsen in sportkantines en cafetaria's. Wij zijn ook tegenstander van het zogenaamde BKP-spel in snackbars en waar dan ook. Tot zover zijn wij het eens met de regering.

De regering komt ook met het voorstel om tot een zogenaamd X-0-0-beleid over te gaan, in plaats van het 2-0-0-beleid. Dit geeft ruimte en onduidelijkheid. De X kan 0, 1, 2, 3 of misschien zelfs meer zijn. Bij de afweging van de belangen die in het geding zijn bij dit onderwerp, waarbij ik denk aan de verslavingsproblematiek, de illegaliteit en de werkgelegenheid in de sector, komen wij tot het voorstel om toch met een landelijke regeling te komen. Dat verschaft helderheid aan iedereen. Ik heb het genoeg om mede namens de collega's Korthals en De Graaf de volgende motie in te dienen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende, dat de regering in de nota Kansspelen voorstelt het zgn. 2-0-0-beleid inzake het opstellen van speelautomaten te verlaten;

voorts overwegende, dat het wenselijk is terzake een landelijke regeling te treffen;

verzoekt de regering het zgn. 2-0-0-beleid te handhaven met dien verstande dat de huidige bevoegdheid van de gemeente om de opstelling van speelautomaten in de natte horeca tot 600 te beperken vervalt,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Zijlstra, Korthals en De Graaf. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 5 (24557).

□

De heer **Schutte** (GPV): Mijnheer de voorzitter! Tijdens het nota-overleg constateerde de staatssecretaris dat het beleid inzake kansspelen een zekere golfbeweging in de standpuntbepaling laat zien. Dat is waar. Lange tijd werden waarschuwingen tegen ruime gokmogelijkheden in de wind geslagen. Een aantal jaren geleden kwam daar verandering in, onder invloed van de om zich heen grijpende gokverslaving. Nu de eerste schrik voorbij is, lijkt het tij weer te gaan keren. Belangen van het bedrijfsleven en van de coalitie wegen op een bepaald punt zwaarder dan een effectieve preventie van gokverslaving. Zo'n preventief beleid slaagt alleen als de mogelijkheid om de meeste riskante kansspelen te beoefenen wordt beperkt en, kan het zijn, uitgebannen.

Vaststaat dat de gelduitkerende speelautomaten, wettelijk toegelaten in 1986, de grootste bron van ellende zijn. Daar moet het probleem dus worden aangepakt. Anderhalf jaar geleden heeft de Kamer daar een aanzet toe gegeven door het uitbannen van speelautomaten uit de droge horeca en het maximum van het aantal in de natte horeca. Wie die aanzet nu weer ter discussie stelt, voert een zwalkend beleid, met kwetsbare burgers als inzet. De aanzet van 1986 lijkt enig resultaat te gaan opleveren. Dat mogen wij niet in de waagschaal werpen. Die aanzet vraagt juist om verdere uitwerking, met als uiteindelijk doel, de fout van 1986 te herstellen en de gelduitkerende speelautomaat weer te verbieden. Daarbij mogen wij niet goedkoop bezig zijn, zeg ik in de richting van collega Zijlstra in verband met zijn uitspraken in de pers. Daarom geen reë克斯ichtslos verbod, maar een stappenplan dat voorziet in een gefaseerde verwijdering uit droge en natte horeca, uit hallen en casino's. Dat zal niet eenvoudig zijn, maar het alternatief van een halfslachtige oplossing heeft al te veel slachtoffers gevergd. In zo'n stappenplan zal ook ruimte kunnen zijn voor een flankerend beleid om de sector de gelegenheid te bieden, op een meer positieve wijze bij te dragen aan de werkgelegenheid. Mede namens de collega's Rouvoet en Van der Vlies leg ik de Kamer een motie voor waarin om zo'n stappenplan wordt gevraagd.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende, dat:

- sinds 1986 de gelduitkerende speelautomaten wettelijk zijn toegestaan, waarna zich een omvangrijke en ernstige gokverslavingsproblematiek heeft ontwikkeld;

- een beleid gericht op het voorkomen van gokverslaving ten zeerste gediend is met het niet langer toestaan van gelduitkerende speelautomaten;

- een dergelijk beleid een systematische aanpak vergt en gefaseerd zal moeten worden gerealiseerd;

nodigt de regering uit de Kamer een stappenplan voor te leggen dat voorziet in een gefaseerde verwijdering van alle gelduitkerende speelautomaten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Schutte, Rouvoet en Van der Vlies. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 6 (24557).

□

De heer **Marijnissen** (SP): Voorzitter! Wij mogen wel zeggen dat het kabinet met deze nota een verstandige nota heeft gepresenteerd. De inhoud ervan vormt in ieder geval een waterscheiding met het beleid dat aan het beleid van dit kabinet voorafging. Het beleid leek in het verleden tot doel te hebben, een steeds verdergaande liberalisering in het gokken tot stand te brengen. Het lijkt erop dat het inzicht nu daar is.

Desalniettemin zal ik een viertal punten aansnijden. Het eerste punt betreft de aanwezigheid van kansspelautomaten in de hoogdrempelige inrichtingen. Het kabinet stelt voor, dit vrij te laten aan de gemeenten. De coalitiepartijen stellen voor om twee automaten nationaal voor te schrijven. De SP-fractie geeft er de voorkeur aan, steun te verlenen aan het initiatief waarover de heer Koekoek dadelijk een motie zal indienen. Die motie is mede door ondergetekende

ondertekend en zij behelst dat er maximaal twee in de hoogdrempelige inrichtingen kunnen komen.

Eveneens zal mijn fractie steun verlenen aan het initiatief van de heer Schutte om op langere termijn geheel verlost te raken van de kansspelautomaten.

Ik heb zelf ook nog een bijdrage aan de stemmingen van volgende week. De SP-fractie wil graag iets doen aan de uitzonderingspositie van kansspelautomaten in de casino's. Daar geldt namelijk een andere regime dan in de hoogdrempelige inrichtingen. Wij kunnen de logica daarachter niet begrijpen. Vandaar dat wij hierover een motie indienen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende, dat de Commissie kansspelautomaten aanbevelingen heeft gedaan voor verdergaande beperking van de verslavende elementen van kansspelautomaten;

overwegende, dat verslavingsrisico's zich niet alleen voordoen bij kansspelautomaten in horeca-gelegenheden en speelautomatenhallen, maar eveneens bij kansspel-

automaten die zijn opgesteld in casino's;

verzoekt de regering de aanbevelingen van de Commissie kansspelautomaten eveneens van toepassing te verklaren op de kansspelautomaten in casino's,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door het lid Marijnissen. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 7 (24557).

De heer Marijnissen (SP): Mijnheer de voorzitter! Mijn tweede motie betreft een uitspraak die ik de Kamer wil vragen over de reclame voor krasloten en casino's. Wij nemen daar aanstoot aan en daarom dienen wij de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende, dat de krasloterij en de casinospelen behoren tot de riskante spelen;

overwegende, dat de reclame-activiteiten voor deze spelen leiden

tot een verhoogde vraag naar deze spelen;

overwegende, dat dit uit een oogpunt van risico's voor gokverslaving ongewenst is;

verzoekt de regering zodanige maatregelen te nemen dat reclame-activiteiten voor de krasloten en casinospelen niet langer zijn toegestaan,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door het lid Marijnissen. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 8 (24557).

De heer Marijnissen (SP): Tot slot, voorzitter, wil ik nog een element aan de orde stellen dat slechts zijdelings met het gokken te maken heeft maar dat wel in de nota van het kabinet aan de orde komt, namelijk de plaats van de kermisautomaten in de zogenaamde permanente kermissen. Ik wil hierover de volgende uitspraak aan de Kamer voorleggen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende, dat kermisautomaten ten nauwste verbonden zijn met de traditionele kermis;

overwegende, dat de automatenhandel op andere plaatsen dan op traditionele kermissen kermisautomaten wil exploiteren;

overwegende, dat aan gemeenten de vrijheid is gelaten om een vergunning af te geven van zo'n permanente kermis;

verzoekt de regering wettelijke maatregelen te treffen waardoor specifieke kermisautomaten slechts worden toegestaan op de traditionele kermissen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door het lid Marijnissen. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.